

ท้อไอเสียน

เทอร์โบ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าในราชการนั้น เวลาส่วนใหญ่ของข้าราชการมักใช้ไปกับการประชุม

ไม่ว่าการประชุมคณะรัฐมนตรี การประชุมคณะกรรมการบริหารงานบุคคลขององค์การกลางต่าง ๆ คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือการประชุมอนุกรรมการต่าง ๆ

หรือแม้แต่ประชุมคณะทำงานหรือประชุมข้าราชการในแต่ละหน่วยงาน

เห็นการประชุมเหล่านี้มามาก โดยเฉพาะการประชุมกรรมการและอนุกรรมการ และเพื่อความสะดวกต่อไปจะใช้คำว่า “กรรมการ” แทนคำว่า “กรรมการหรืออนุกรรมการ”

ทั้งในฐานะกรรมการ เลขานุการ หรือในฐานะ เป็นเจ้าหน้าที่

ได้เห็นบรรยากาศ การดำเนินการประชุม และข้อสังเกตหลายประการ

แต่เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ขออย่าไว้ก่อนว่า เรื่องราวเล็ก ๆ น้อย ๆ ต่อไปนี้ เกิดขึ้นจากการประชุมกรรมการหลายคณะ และหลายส่วนราชการ

สิ่งแรกที่ยากพูดถึงก่อน เพราะสิ่งนี้คือสิ่งจูงใจในการประชุม ก็คือเบี้ยประชุม

แม้จะมีข้อถกเถียงกันตลอดว่ากรรมการหรืออนุกรรมการที่เป็นข้าราชการนั้น ควรหรือไม่ควรได้รับเบี้ยประชุม

แต่เมื่อเบี้ยประชุมคือสิ่งจูงใจอย่างหนึ่ง เบี้ยประชุมก็คงยังต้องมีต่อไป

อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของเบี้ยประชุมก็เป็นเรื่องที่น่าคิด

บางคณะกรรมการ เบี้ยประชุมมากเหลือเกิน ถึง 8,000 บาท ต่อเดือน

แต่กรรมการบางคณะก็ได้เบี้ยประชุมเพียง 250 บาท

อย่างไรก็ตาม นั่นไม่ใช่สาระสำคัญที่ต้องการจะพูดถึง

เพราะเคยเห็น (นานมาแล้ว) กรรมการซึ่งก็เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เดินทางมาถึงเมื่อเขาเลิกประชุมแล้ว ก็ยังอุตส่าห์ขอเจ้าหน้าที่ลงชื่อเข้าร่วมประชุม เพื่อขอเบิกเบี้ยประชุมด้วย

* ลงในวารสารข้าราชการ ประจำเดือนมีนาคม – เมษายน 2544

ไม่ทราบว่าเป็นปัจจุบัน ยังคงมีเหตุการณ์แบบนี้ อยู่หรือเปล่า

ประเด็นที่สองก็คือเวลาที่เดินทางมาประชุม

กรรมการบางท่านเดินทางมาประชุมล่าช้ากว่ากำหนดเวลาที่ประชุมมาก บางครั้งระยะเวลาที่ต้องรอให้กรรมการมาครบองค์ประชุม มากกว่าระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมเสียอีก

และก็มีหลายครั้งที่กรรมการได้เดินทางมาเกือบ เพราะองค์ประชุมไม่ครบ จึงไม่อาจจะประชุมได้

ประการที่สามก็คือองค์ประชุมไม่ครบ

โดยปกติก่อนกำหนดการประชุม เจ้าหน้าที่จะติดต่อล่วงหน้าแล้วว่า ไปประชุมได้หรือไม่ ถ้าพบว่ากรรมการเข้าร่วมประชุมจนครบองค์ประชุม

ก็จะดำเนินการประชุมต่อไป

แต่หากทราบแล้วว่าไม่ครบองค์ประชุม

เจ้าหน้าที่ก็จะแจ้งให้กรรมการทุกท่านทราบว่า ขอเลื่อนการประชุมออกไป

แต่ก็มีบางกรณี เมื่อตรวจสอบแล้ว กรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว

แต่พอถึงเวลาประชุมจริงๆ นอกจากจะเสียเวลาไปแล้ว

ก็ยังประชุมไม่ได้ เพราะกรรมการที่แจ้งว่ามาประชุมได้ไม่ยอมปรากฏตัวและไม่แจ้งให้ฝ่ายเลขานุการทราบว่าติดธุระด่วนไม่อาจไปประชุมได้

ก็เลยต้องขอเลื่อนการประชุม

กรณีนี้ แม้ว่า กรรมการที่ตั้งใจไปประชุมจะเสียเวลาอยู่บ้าง

แต่ก็เป็นความถูกต้องและตรงกับวัตถุประสงค์ของการกำหนดองค์ประชุม ก็เป็นสิ่งที่รับได้

แต่ที่พบเห็นบ่อยครั้ง ก็คือกรรมการที่ไปประชุมขอให้ประชุมกันมาก่อน แล้วค่อยไปขอร้องให้กรรมการที่ไม่ได้ไปประชุม ช่วยลงชื่อว่ามีมาประชุมในภายหลัง

ยังไม่น่าเสียเวลาเสีย

เพราะหากกรรมการที่เป็นข้าราชการ ก็มีโอกาสดูถูกสอบสวนทางวินัยสูงมาก

เพราะเมื่อลงชื่อแล้ว ก็ได้รับเบี้ยประชุมด้วย

ที่จริง เรื่องขององค์ประชุมนี้เป็นเรื่องสำคัญ
 กรรมการบางท่านนั้นขาดประชุมบ่อยเหลือเกิน
 ซึ่งก็เคยเห็น ว่ามีกรรมการอยู่ท่านหนึ่ง เป็นกรรมการอยู่ถึง 2 ปี แต่ไม่เคยเข้าร่วมประชุม
 แม้แต่ครั้งเดียว

ซึ่งหากกรรมการท่านนั้นมีภารกิจมาก จนไม่อาจเข้าร่วมประชุมได้
 ถ้าเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ก็อาจจะมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าร่วมประชุมแทน
 แต่ถ้าเป็นโดยชื่อ ก็อาจจะพิจารณาตนเองได้แล้ว โดยการลาออกจากเป็นกรรมการนั้น
 เสีย

เพราะถึงอย่างไร ก็ได้มีประวัติอยู่แล้วว่าเคยเป็นกรรมการชุดนั้นมาก่อน
 อย่าเพียงแต่ขอมือชื่อเสียงเฉย ๆ ว่าเป็นกรรมการ โดยไม่เคยเข้าร่วมประชุมเลย

ประการที่สี่ก็คือ ประเภทของกรรมการ

เท่าที่พบกรรมการก็มีหลายประเภท
 ประเภทแรก ได้แก่กรรมการประเภทเดินสาย
 กรรมการประเภทนี้ เป็นกรรมการหลายคณะ และหากมีการประชุมหลายคณะในเวลา
 เดียวกัน

ก็ใช้วิธีเดินสายแบบนักร้อง คือ ไปประชุมคณะหนึ่งซักหน่อย ลงชื่อรับเบี่ยประชุมแล้วก็
 ไปประชุมอีกคณะหนึ่ง

อย่างนี้ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจะตรวจสอบพบหรือเปล่านั้น ว่าประชุมในเวลา
 เดียวกันหลายคณะโดยรับเงินทุกคณะได้อย่างไร

ประเภทที่สอง คือ กรรมการใบ้

กรรมการประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะขยันเข้าร่วมประชุม แต่ไม่ค่อยจะขยันพูด

ประชุมแต่ละครั้ง ไม่เคยพูดหรือออกความเห็นอะไรทั้งนั้น

จะมีการเคลื่อนไหวบ้าง ก็แค่พยักหน้าเห็นด้วยเมื่อกรรมการท่านอื่นพูด

ไม่ทราบว่ามีน้ำลายของท่านจะบุดบ้างหรือเปล่า

ประเภทที่สาม กรรมการยัดไมค์

กรรมการประเภทนี้ แตกต่างจากกรรมการใบ้ กล่าวคือ ชอบยัดไมค์ไว้คนเดียว

ไม่ค่อยให้โอกาสกรรมการท่านอื่นแสดงความคิดเห็น
กรรมการประเภทนี้ หากมีความคิดริเริ่ม แก้ปัญหาเก่ง มีข้อเสนอแนะมากมาย ก็ยังพอรับ
ได้

แต่หากประเภทที่ชอบเพื่อเจ้อ ประเภทน้ำท่วมทุ่ง ผักบุ้งโหรงเหรง แล้วละก็
น่าเสียดายเบียดประชุมที่ต้องจ่าย
ประเภทที่สี่ กรรมการสามัญสำนึก
กรรมการประเภทนี้ ไม่เคยศึกษาเรื่องตามระเบียบวาระมาก่อนการประชุม
ไม่ทราบว่ามีภารกิจมากหรือถือว่าตัวเองเก่ง
ใช้สามัญสำนึกที่มีอยู่แก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเดียว
บางครั้งก็สอนฝ่ายเลขานุการหรือเจ้าหน้าที่ชะใหญ่โต ว่าเตรียมข้อมูลไม่พร้อม น่าจะมี
ข้อมูลอย่างนั้น อย่างนี้ เป็นต้น

เจอฝ่ายเลขานุการหรือเจ้าหน้าที่ใจเด็ดชี้แจงด้วยความสุภาพนอบน้อมว่า ข้อมูลที่ท่าน
กรรมการให้ข้อสังเกตนั้น อยู่ในหน้านั้น หน้านี้แล้ว

ก็เลขหน้าแตกไปตามระเบียบ

ประเภทที่ห้า ไม่มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวหรือส่วนราชการของตัวก็ไม่มา

จะมาก็แต่วันประชุมที่มีเรื่องที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

และเวลาเข้าประชุม ก็จะไม่สวมหมวกกรรมการ แต่สวมหมวกเป็นเจ้าหน้าที่ของส่วน
ราชการนั้นแทน

ในขณะที่เรื่องของคนอื่นหรือส่วนราชการอื่นเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ไม่มี
โอกาสเข้าชี้แจง

ที่จริง กติกาสากลเขาก็มีอยู่แล้วว่า หากมีเรื่องที่กรรมการท่านใดมีส่วนได้หรือส่วนเสียใน
เรื่องนั้น

กรรมการท่านนั้นก็ไม่ควรอยู่ในห้องประชุม

ประเภทที่หก กรรมการหลงยุค

โลกนี้เปลี่ยนแปลงทุกวัน และในยุคดิจิทัลนี้ เปลี่ยนแปลงเร็วเสียด้วย

แต่กรรมการบางท่านยังคงหลงยุคอยู่

ไม่เคยเปลี่ยน เคยเป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น

กรรมการประเภทนี้ มักจะขึ้นต้นว่า สมัยผมเป็นอย่างนั้น ไม่เหมือนอย่างนี้

แทนที่จะอนุมัติ ก็ไม่อนุมัติเสียนี้
 ประเภทที่เจ็ด ประเภทรับชงมาก่อน
 “เทอร์โบ” ไม่ได้หมายถึงกรรมการเป็นนักวิ่งพลัดหรือ
 แต่กรรมการประเภทนี้ จะรับชงมาจากผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเหนือกว่าอยู่แล้ว
 จะประชุมกันอย่างไร มีเหตุผลอย่างไร หรือจะประชุมกี่ครั้ง
 ก็ต้องมีผลแบบที่ผู้ใหญ่อต้องการ

ที่จริงหากจะพูดถึงประธาน

ก็รวม ๆ อยู่ในที่พูดไว้แล้วในกรรมกรณนั้นแหละ
 แต่ก็มีบางสิ่งบางอย่างที่แตกต่างกันออกไป

“เทอร์โบ” เคยเห็นการดำเนินการประชุมของเจ้านายคนหนึ่งในฐานะประธานการ
 ประชุมแล้วยังประทับใจไม่รู้ลืม

ยังพยายามยึดเป็นแบบอย่างอยู่ในปัจจุบันนี้

ท่านให้โอกาสกรรมการทุกคน ได้ให้ความเห็นก่อน

แล้วท่านก็สรุปความเห็นของที่ประชุมทั้งหมดเป็นมติของที่ประชุม

ซึ่งหากกรรมการทุกท่านเห็นด้วย ฝ่ายเลขานุการก็สบายไป

เพราะจداولงานการประชุม โดยเฉพาะมติของที่ประชุมได้ถูกต้อง

แต่ที่พบเห็นบ่อย ๆ ไม่เป็นอย่างนั้น

ประธานบางท่านจะรีบให้ความเห็นก่อน

พูดเอง เออเอง มีมติเอง โดยกรรมการไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

กรรมการที่คัดค้าน ประธานก็ไม่เอาด้วย

ผลสุดท้ายก็เลยเงียบไป เพราะแสดงความคิดเห็น ไปก็ไม่มีความประโยชน์

ประธานบางท่าน ก็ปล่อยให้ที่ประชุมแสดงความคิดเห็นเต็มที่

แต่ไม่สรุปเป็นมติของที่ประชุม ทำให้เป็นงงกันทั้งกรรมการและเจ้าหน้าที่ว่าตกลงมติ

เป็นอย่างไร

กรรมการหรือฝ่ายเลขานุการกล้าถามก็ดีไป

ที่ไม่กล้าถามก็ต้องดำเนินเอาไว้ก่อน เอาไว้ให้แก้ไขรายงานการประชุมกันทีหลัง

ข้อเขียนข้างต้น อาจจะเป็นเรื่องเล็กน้อย หรือจิบจ้อย

แต่ที่ได้เรียนแล้วตั้งแต่ตอนต้นว่า เวลาของราชการที่เสียไปมากที่สุด ก็คือเวลาของการ

ประชุม

ดังนั้น หากกรรมการทุกท่านได้สำรวจตัวเองว่า มีปัญหาใดหรือไม่ แล้วก็แก้ไข

การประชุมก็จะเร็วขึ้น และได้ประโยชน์มากขึ้น

ถือว่าได้ช่วยกันคนละไม้ละมือ ในการปฏิรูปราชการก็แล้วกัน
